



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

9,439

Szerző:

Cím:

A kommunisták viharos ^{magy-}gyűlése
a Vigadóban

Forrás:

Világ

Hely:

Idő:

"1919"

Személy:

Bp.

1919. T. II.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A kommunisták viharos nagygyűlése a Vigadóban

Követelik a proletárság felfegyverzését

(A Világ tudósítójától.) A Magyarországi Kommunista Pártja ma délután öt órára nagygyűlést hívott egybe a Vigadóba. Már jóval a kitűzött idő előtt zsufolásig megteltek a Vigadó összes helyiségei, a karzatokon ember ember hátán szorongott, de százakra ment azoknak a száma is, akik a folyosókon rekedtek. A nagy előadómelvényen kommunista érzelmű katonák foglaltak félkörben helyet, mintegy testőrségül az előadóasztal körül helyet foglaló kommunista vezéreknél.

A gyűlés szónokai a kommunisták részéről Kun Béla és Vágó Béla voltak, de megjelent a gyűlésen a szociáldemokrata párt részéről Garbai Sándor, a Lakáshivatal enőke is, aki felszólalásával nagy vihart idézett elő az ellenérveket türelmetlenül hallgató tömegben.

A viharos jelenetekben bővelkedő gyűlés azonban, ezektől a kisebb, zavaró incidensektől eltekintve, teljes rendben folyt le és ugyancsak teljes rendben oszlott szét, ami annak is köszönhető, hogy mindenki tudta és érezte a tömegben, hogy most fegyelmettségükről és a helyzetet kellőleg értékelő komolyságról kell tanúságot tenni.

A gyűlésről részletes tudósításunkat az alábbiakban adjuk:

Kun Béla beszéde

Az első szónok a kommunista párt részéről Kun Béla volt, aki beszéde elején rámutatott arra, hogy most szerte Európában két irányzat viv hatalmas mérközést egymással: a világ proletárjainak forradalma, a kapitalista rend védelmezőinek ellenforradalmával. Ez a harc nem a megcsontított Magyarország határain belül fog eldőlni, hanem a magyar proletárság sorsa elválaszthatatlanul összefügg a nemzetközi proletár forradalmi sorsával.

Beszéde további során erős támadást intézett a magyar népkormány ellen, amelyben a szociáldemokrata pártnak képviselői is helyet foglalnak. Megadta a kormányt azért, mert az igazi proletáruuralmat először megvalósító Oroszországnak itt tartzkodó nyolc polgárát letartóztatta, toloncházba vitette, majd kiszolgáltatta a francia imperializmus közegeinek. Azért tették ezt — mondotta — hogy Oroszországot arra bírják, hogy retorzóképpen megszakítsák az összeköttetést a magyar proletáriátussal, de ezt nem érik el, mert a szovjet-kormány nem a proletáriátuson fogja magát megboszulni.

Vázolja azt a gigászi küzdelmet, amelyet Németországban folytatnak a Spartacusok a véreskezű kormányssocialistákkal szemben s amelynek kiemelését lélekzetfojtva figyeli minden forradalmi szocialista.

— Éljenek a Spartacusok, mi is azok vagyunk — hangzik válaszul a terem minden részéből.

Itt az ideje annak — folytatta Kun Béla, — hogy döntő ütközetre vonuljunk fel a tőkés termelési rend ellen. Ennek pedig nemcsak a tömegek öntudatlansága az akadályozója, hanem a szociáldemokrata többség is.

Zugó helyeslés tört ki e szavaknál a hallgatósból:

— Oda vannak tapadva a bársonyszékekhez, ezért nem tudnak forradalmárok lenni — kiáltotta valaki a tömegből.

Lenin és Wilson

Azt mondják a szociáldemokraták — mondotta beszéde folytatásában —, hogy csak tempóbeli különbség van közöttünk és köztünk. Nem taktikai, hanem alapvető különbség az, ami elválaszt bennünket. A szociáldemokráciába egy kispolgári ideológia csuszott be, mi pedig a burzsoársadalom romjain a proletárok nemzetközi uralmát akarjuk megvalósítani. Első teendők, hogy fegyverkezzünk! Fegyverkezzünk az ellen a nemzetközi imperializmus ellen, amely körénk kovácsolódik s amelynek vezetője Wilson. Ezzel csak egy reális erőt lehet szembehelyezni: a proletárok nemzetközi forradalmiságát, amelynek élén Lenin halad.

Lenin nevének említésekor percekig megakadt a gyűlés. Az emberek felálltak helyeiken, kalapjukat lengették és úgy érezték Lenint.

Egy rekedt hangú katona öt percenként ordította be a terembe:

— Vegyék tudomásul, hogy mi katonák mindannyian bolzsevisták vagyunk!

Nem pártegység, hanem proletár-egység kell

Beszédje további során Kun Béla szövege arról a vádról, hogy a kommunisták e súlyos időkben a pártegység megbontására törekzenek. Nekünk nem a pártegység, hanem a proletáregység fontos — mondotta a tömegnek percekig tartó helyeslő tombolása közben. A szociáldemokraták a szocializmusból *Messias-hitet* csináltak. Mi vissza akarjuk adni azt igazi hivatalának.

— Közvetlen cselekedet útján — kiáltotta egy hang.

Igen, a közvetlen cselekedet útján — válaszolt a szónok — s *Lenin* felhívását intézzük hozzátok, hogy a nemzetközi imperializmus háborúját változtassátok át a nemzetközi proletárság osztályháborújává!

Zugó taps és lelkes éljenzés kísérte a beszéd befejezését.

— *Éljen a proletárdiktatura!* Eljen a nemzetközi forradalmi proletárság — zugták mindenfelől, de az ünneplés zaja hirtelen nagy viharra erősödött, amikor meglátták, hogy *Garbai Sándor* áll fel szólásra.

Garbai Sándor beszél

— Nem hallgatjuk meg, nekünk ne beszéljen!

— Menjen a bársonyszékbe, ott a helye — kiáltották nagy össze-visszaságban.

Kun Béla és *Vágó Béla* az asztal tetejére ugranak és onnét próbálják csúfítani a zajongó tömeget.

— Elvtársak! — kiáltja rekedttévaló hangon *Kun Béla* — ha egy burzsoá jönne ide beszélni, én mondanám, hogy *hújjunk ki az ablakon*, de a másik munkástáborból jött valaki, akivel harcainkban még találkozhatunk, még együtt haladhattunk, azt tehát meg kell hallgatnunk.

Erre nagy nehezen elül a zaj. *Garbai* kipirultan, izgatottan, mintha először beszélne életében, úgy áll az asztal elé. Mindjárt beszéde elején egy kis baj van, mert szokás szerint úgy kezdi el: Elvtársak!

— Ohó! — kiáltják közbe — még nem vagyunk azok, várjunk egy kicsit ezzel a megszólítással.

Garbai ezután szól arról, hogy a szociáldemokrata párt úgy áll egymással szemben, mintha egymást akarná elpusztítani, s mintha nem egy közös ellenségünk lenne: a polgári társadalom.

— Maguk az okai, elárúllák a miniszteri tárcáért a proletárságot — zudul fel megint a most már mindvégig izgatott, folytonosan fellobanó tömeg.

Mi mindannyian — folytatja *Garbai* — a burzsoá társadalom megszűnését és egy szocialista világrend megteremtését akarjuk. Meg kell szüntetni a burzsoá társadalmat, mert a fermelés olyan alapokra kell fektetni, hogy az igazi dolgozók kiszákmányolása lehetetlenné váljon.

A szocialista társadalom még nem lehetséges

De hiába állnak itt össze Önök akár százezeren is — folytatta most már emelkedettebb hangon — hiába vonulnak fel fegyveresen és hiába kiáltják ki a szocialista köztársaságot, mert ez azzal még nincs meg. *Mára* tanításai arra intenek bennünk, hogy csak azt lehet megvalósítani, aminek a gazdasági előfeltételei megvannak. Csinálhatnak véres testvérháborút, itt is folyhat patakokban vér az utcákon, de a szocialista társadalmat nem lehet most megvalósítani, mert az előfeltételei hiányoznak. Ha Magyarország megismerinék, akkor az csak egy vegetáló állapot lenne s ha nemzetközileg nem valósulna meg, úgy itt is vissza kellene esnünk.

Itt újra elemi erővel tört ki a vihar.

— Ne jósoljon, nem vagyunk kíváncsiak a halálmadarakra.

— Majd mi megmutatjuk, hogy meg lehet csinálni — kiáltották sokan.

Ha Lenin lenne itt a helyemben, ő ugyanazt mondaná Önöknek — mondotta *Garbai* a nagy zajban.

— Ő okosabb ember, mint maga — ordították százával. Majd az egész tömeg fölgrík s úgy harsogja *Garbai* felé:

— ELJEN! ELJEN!

A katonák közül sokan odaugranak *Garbai* elé s hevesen beszélgetve kiállnak össze-vissza. A nagy viharban *Garbai* kénytelen a szónoki helyet elhagyni.

Vágó Béla ismét az asztalra ugrik és kéri a tömeget:

— Elvtársak! *Garbai Sándor* volt az, aki a Munkástanács ülésén a hivatalos szociáldemokrata állásponttal a legelősebben szembe helyezkedett és ha vele megértjük egymást, úgy ezzel nagyban elősegíthetjük a proletárság forradalmosságának ügyét.

— Eljen *Garbai*! Halljuk *Garbait* — fordult meg most a tömeg hangulata, mire *Garbai* újból szólásra áll fel.

Garbai újból beszél

„A munkásság két pártra oszolva, egymással harcra áll ki — kezdte beszédét, annak csak a harmadik, a burzsoá fogja hasznát látni. Védi az októberi forradalmat, amelynek eredményei a munkásságra nézve is jelentékenyek.

— Beülhet a bársonyszékbe — kiáltják közbe és kezd a hangulat megint a szónok ellen fordulni.

Csak módszerben van különbség közöttünk — mondja *Garbai*, mert a kommunisták sem csinálhatnak egyebet, mint amit mi csinálunk, ha a teljes hatalmat át vesszük. De ha kivonulunk a kormányból, akkor polgári kormány alakul, mely felfegyverzi az ellenforradalmat, megerősíti a polgári társadalmat és a segítségül hívott ententeseregekkel leveri a munkásságot.

— Elég volt a jóslásokból — zugja a népmost már elemi erővel, a zugás mind erősebbé válik. *Garbai* sértődötten otthagyja az emelvényt, de hallatszik még, amint *Kun Béla* felé kiabálja:

— Ez a kommunizmustok! A vélemény-diktatura!

— A Munkástanácsból bennünket kipofozták — válaszolják a kommunisták.

Vágó Béla felszólalása

Vágó Béla, a kommunisták egyik vezére emelkedett ezután szólásra és megállapítja, hogy *Garbai* itt egészen másképpen viselkedett, mint a Munkástanács ülésén. Nekünk nincs időnk vesztegetni való — mondja — mert az ellenforradalom szerte az országban szervezkedik. Mi úgy tudjuk, hogy a proletáralom most megvalósítható, ezért harcba megyünk s ha kell, ezért meghalunk. De szívünkben tiszta szocialista idealokkal, homlokunkon az igazi szocializmus csillagával vérünk el hitünkért.

— A katonák mind bolzsevisták! — kiáltja közbe még mindig az a régi hang.

Garbai csak játszott az elvekkel a Munkástanácsban — folytatja *Vágó* — mert amikor elfogadták indítványát a tiszta szocialista kormány alakításáról, akkor egyszerűen visszavonta a javaslatot. Nekünk nem kell demokrácia, nem kell szólásszabadság, nekünk fegyverek kellenek, amivel kivívjuk a proletárság győzelmét. Egész Európában harcra indul a proletárság, biztos létezik annak a francia és angol proletárok megmozdulásáról, nekünk is fegyverkezniünk kell.

Tiszta lelkiismerettel állítom, hogy olyan hatalom van kezünkben — mondotta ezután *Garbai* felé —, amelynek birtokában azt a felhívást intézhetem *Garbai*hoz, hogy a szociáldemokrata párt igazi forradalmi elemével vonuljon ki a pártból és csatlakozzék hozzánk. Ezzel megbontja a párt egységét, de segít létrehozni a proletáregységet. *Garami* ugyanis ezzel vádolta meg *Garbait*, hogy ő egy szociáldemokrata köpenyegbe öltözött álbolzeviki, hát legyen igazi bolzeviki.

— Ugy van, jöjjön közénk — invitálják *Garbait* mindenfelől, aki azonban mozdulatlanul ül helyén és arcáról sem lehet semmit leolvasni.

Beszéde befejezésekor követeli *Vágó Béla* a proletárok azonnali felfegyverzését, a burzsoázia felfegyverzését, a munkás- és földmivestanácsok egybehívását és az igazi tanácsköztársaság megalkotását.

A gyűlés hallgatósága még sokáig ünnepelte a kommunistá vezéréket, a „magyar lenineket”. Eltette a proletárdiktaturát s csak nagy lassúsággal oszlott széjjel.

Közben a kinrekeetek részére külön gyűlést kellett rendezni, előlük *Rabinovits József* kommunista vezér ismertette a kommunisták céljait.